

**"ARCHIVO MUNICIPAL DE
DENIA.**

**Catálogo del Fondo de la
Ayuntamiento de Marina de Denia y
Jávea"**

**Autor: Rosa Seser Pérez
València 1988**

Ja es troba a l'abast el catàleg del Fons de l'Ajudantia de Marina de Dénia i Xàbia. La publicació forma part de la col·lecció d'Arxius Valencians publicat per la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana. Aquesta col·lecció és producte de les beques donades, per l'esmentat organisme, per a la catalogació d'Arxius Municipals al País Valencià.

L'obra és fruit del treball de catalogació realitzat per Rosa Seser Pérez, Llicenciada en Història per la Universitat de València a 1984, i actualment ocupa el càrrec d'Arxivera Municipal

de Dénia.

Aquesta publicació obri les portes per a tots els investigadors interessats en els temes relacionats amb el món marítim dins de la Comarca de la Marina Alta.

La importància de la mar per a Dénia, tant a un nivell defensiu com econòmic, es remunta als orígens de la ciutat. Però la presència de la Marina, en l'al·ludida àrea costanera, és un esdeveniment del segle XVIII, que depen de l'interés dels Borbons per desenvolupar una Marina de Guerra potent. El port de Xàbia era controlat per una secció de l'Ajundatia de Dénia en el període que compren des de mitjans del segle XIX a mitjans del segle XX (no sembla ser una sèrie continuada), època de la documentació catalogada, d'aquí que s'inclouen documents referents a ambdós districtes marítics, encara que la major part correspon a l'Ajundatia de Dénia.

El fons documental s'ha estructurat en nou seccions atenent un caràcter bàsicament funcional, excepte les dues últimes seccions, VIII i IX, agrupades amb un criteri formal.

I. Administració de Marina.

II. Navegació i Pesca.

III. Port.

IV. Embarcacions.

V. Quintes.

VI. Justícia.

VII. Control i ús de les Costes.

VIII. Impressos

IX. Manuscrits.

En una primera part del llibre, i abans de passar a l'enumeració dels documents, l'autora fa una descripció de cada secció resumint el seu contingut, a la vegada, que suggereix temes de possibles treballs a realitzar.

Aquesta publicació, que ens informa d'una part del fons documental de l'Arxiu Municipal de Dénia, és una iniciativa que caldria seguir per la resta dels pobles de la Comarca. Es el nostre Patrimoni Cultural i el seu lloc no està en un racó emmagatzemant pols i devorat pels insectes bibliògrafs.

Mª JOSÉ SASTRE REUS

QUADERNS D'ETNOGRAFIA

TREBALL REALITZAT PEL SEMINARI DE CULTURA POPULAR
"MANUEL SANCHIS GUARNER" DÈNIA

1. EL FANG

QUADERNS D'ETNOGRAFIA 1. EL FANG.

Seminari de Cultura Popular
"Manuel Sanchis Guarner".
Dènia
Alacant 1988.

Ha eixit a la llum, després de la seva presentació a Orba, una publicació que fan conjuntament l'I.C.E. de la Universitat d'Alacant i l'Institut Juan Gil-Albert; **Quaderns d'Etnografia**. Aquest primer exemplar s'ha dedicat monogràficament al fang i especialment al de la Marina Alta. Els seus autors són un dels components del Seminari Permanent de Cultura Popular "Manuel Sanchis Guarner" de l'Institut de Batxillerat "Roc Chabàs" de Dènia. Aquest "Seminari" va nàixer fa uns anys amb el bon propòsit de recuperar, conservar i donar a conèixer les arrels que identifiquen al poble dels municipis de la Marina Alta dins el País Valencià.

En aquest estudi d'EL FANG se'ns parla, després de la presentació d'en Jordi Sanchis Alós, de l'*ORIGEN HISTÒRIC DE LA TERRISSERIA* per Carlos Sáenz de San Pedro, de *LA TERRISSERIA: UNA ANTIGA TRADICIÓ A LA MARINA ALTA* per Joan Ivars Cervera, de *LA TRADICIÓ TERRISSERA* per Maria

Rosario Cabrera González, de *LA TEULERA* per Teresa Ballester Artigues i Antònia Server Ramis-Vives, de *LA TÈCNOCA DE LES TERRISSERIES* per Fernando Sendra Bañuls, de *MODELATGE AMB ARGILA* per Carmen Vilaplana Sanz, i per a concloure hi ha un *GLOSSARI* (Estudi lèxic) realitzat per Antònia Mulet Espasa. Tot va acompanyat d'un ampli bagatge de fotografies a tot color que il·lustren, completen i complementen el text.

Amb aquest primer número s'obri el camí al coneixement d'una sèrie d'arts gairebé perdudes, i açò perquè estem en un moment en el qual, els avanços tècnics, els nous materials i l'evolució de les coses estan arrabassant, si ja no ho han fet, amb totes aquells costums i maneres immemorials de saber fer les coses, i perquè malgrat tot, i per damunt moltes vegades de les circumstàncies, encara es poden salvar de futurs oblit, tècniques i costums, per a que les noves generacions computeritzades i cibernètiques, puguen conèixer unes arts i oficis, ara el fang, que han estat quotidians a una altra època i a una altra manera de viure, especialment, marcada ací per un temperament mediterrani d'anar fent sense presa. Ja gairebé incompreensible.

Amb el pas del temps hem perdut moltes coses del passat col·lectiu, unes vegades per estimar que s'havien desferrat, altres perquè el seu ús i aprofitament o pel pas d'un bé manual-individual a un de caràcter col·lectiu-mecanitzat-industrialitzat.

D'entre totes les arts i oficis que es poden estudiar dins d'allò que esdevé a anomenar-se etnografia i etnologia, els integrants del *Seminari Permanent de Cultura Popular "Manuel Sanchis Guarner"* han escollit el fang, del qual ixen utensilis diversos utilitzats, des de molt lluny en el temps, en la vida quotidiana, i que ara i ací han estat investigats des de diferents perspectives, no ens resta res més que recomanar-vos la seua lectura.

ARTE RUPESTRE EN ALICANTE

Mauro S. Hernández Pérez • Pere Ferrer i Marsot • Enrique Catalá Ferrer

**MAURO S. HERNANDEZ,
PERE FERRER I ENRIC CATALÁ**

**ARTE RUPESTRE
EN ALICANTE.
ALICANTE -1.988 -**

Recentment, s'ha presentat a la ciutat d'Alacant un gran llibre: "EL ARTE RUPESTRE EN ALICANTE". Un títol que, malgrat no ser massa explícit del marc geogràfic on realment es centra la recerca arqueològica i l'anàlisi científic, defineix un vertader "monumentum" per a la nostra Comarca, per a la MARINA ALTA i el seu entorn.

Aquesta contribució al coneixement de les nostres arrels i de les més primerenques manifestacions artístiques dels nostres avant-passats hi es fruit d'una recerca sistemàtica i detallada en un extens medi físic configurat per les comarques de l'Alcoià, el

Comtat, la Marina Alta i la Marina Baixa.

L'acurada tasca de detecció i documentació dels jaciments per part d'En Pere Ferrer i d'En Enric Catalá, ànimes del Centre d'Estudis Contestans, la moderada si més no model·lica metodologia de presentació, discurs científic on es respira la ma del Doctor En Mauro Hernandez, i l'esforç editorial per part de la Fundació "Banco Exterior" i "Banco de Alicante" fan possible la surtida d'un llibre on es barallen valoracions com la seua aportació a la producció científica referent a l'art en època Prehistòrica, la seua importància com a "corpus" monogràfic al voltant d'uns aspectes fins ara relegats a una bibliografia puntual si més no incompleta, sense oblidar l'interès de la seua proposta de sistematització de l'art parietal, des del Paleolític Superior fins a les postrimeries del II mil·lenni abans de Crist.

Sens dubte, de la sistematització de l'Art parietal, on es tracta la problemàtica dels arts paleolític, macro-esquemàtic, lleuant i esquemàtic, destaca la valoració de les manifestacions de l'art paleolític a les nostres terres, així com la individualització de l'art macro-esquemàtic.

L'art del paleolític, que fins ara quedava relegat a les nostres terres a l'art mòble, magníficament representat al registre arqueològic de la COVA DEL PARPALLÓ, s'enriqueix amb les troballes d'art parietal de la Cova Fosca i Cova del Reinos, de la Vall d'Ebo. Amb la representació de cavalls, cervols, i de manera més excepcional d'un bovid i un caprid, els autors ens ofereixen els dos primers santuaris rupestres amb art paleolític del País Valencià.

El missatge que li dona suport teòric a l'art macro-esquemàtic, la valoració de les representacions figuratives rupestres i de les ceràmiques neolítiques provinents de la

COVA DE L'OR ens introdueixen en un món ple de sugerències. Amb l'estudi d'aquestes manifestacions plàstiques, els autors ens remeteixen al món de la religió i de les creences de l'home del Neolític: a veure en les roques de Petracos - Castell de castells - l'ombra de la deesa de la fertilitat o les imatges d'una vegetació sacralitzada; en definitiva, cap a conceptes on poques vegades el registre arqueològic ens permet adentrar-nos.

A més a més, si deixem a banda el

seu contingut i avaluem altres consideracions com la imatge o forma, cal dir, sense que resulte banal, que la seua qualitat gràfica i d'impresió, el defineixen com una de les millors produccions editorials "alacantines", per fer honor al títol, dels darrers anys.

En definitiva, una obra sòlida i brillant, eina fonamental i mòvil de la futura recerca científica en aquests indrets i peça obligada per a qualsevol biblioteca que dispose d'un estant per la migrada i heterogènia producció editorial referent a la Marina Alta.

JOSEP A. GISBERT, Arqueòleg
-Octubre 1988-

Plà de Petracos. Castell de Castells

Plà de Petracos. Castell de Castells